

ΣΕΒ

Ομιλία του κ. Οδυσσέα Κυριακόπουλου

Προέδρου του ΣΕΒ

με θέμα: «Η βιομηχανία - Οι ηγετικοί για την ανάπτυξη τομείς»

στη Συνάντηση που διοργανώνει

η Ελληνική Ένωση Επιχειρηματιών

με θέμα:

«Δυναμική και Προβληματισμός για την Ανάπτυξη Μετά το 2004»

Αθήνα, 11 Φεβρουαρίου 2004

Ξενοδοχείο Intercontinental

Κυρίες και κύριοι,

Κύριο χαρακτηριστικό του νέου περιβάλλοντος είναι ο **ανταγωνισμός**, ο οποίος **εντείνεται και διευρύνεται** διαρκώς καθώς νέοι ανταγωνιστές, με το αρχικό πλεονέκτημα του χαμηλού κόστους, θα εισέρχονται στην αγορά.

Η ελληνική βιομηχανία εισέρχεται στο περιβάλλον αυτό με θετικούς οiwονούς:

Έχει ξεπεράσει οριστικά την κρίση των τελευταίων ετών και βρίσκεται σε μια διαδικασία δυναμικής μεγέθυνσης και αναδιάρθρωσης. Από το 1995, όταν άρχισε η παρούσα ανοδική φάση της βιομηχανικής παραγωγής, η άνοδος ξεπέρασε σωρευτικά το 18%. Η εξέλιξη αυτή θα πρέπει να συγκριθεί με την αμέσως προηγούμενη οκταετία, όταν η συνολική μεταβολή ήταν αρνητική. Παράλληλα μεγάλες επενδύσεις εκσυγχρονισμού πραγματοποιούνται από πολλές επιχειρήσεις.

Ένα δεύτερο διαρθρωτικό στοιχείο που πρέπει να επισημανθεί, είναι ότι οι διακυμάνσεις της παραγωγής στην Ελλάδα συμπίπτουν, σε μεγάλο βαθμό, με εκείνες της ευρωπαϊκής, τόσο όσον αφορά στην κατεύθυνση της μεταβολής, όσο και τα σημεία καμψής.

Η συμπόρευση αυτή υποδηλώνει την αυξανόμενη σημασία που αποκτούν ευρωπαϊκοί παράγοντες έναντι των αμιγώς εγχωρίων παραγόντων, που μέχρι πρόσφατα επιδρούσαν καθοριστικά στην πορεία της ελληνικής βιομηχανίας. Το «άνοιγμα» αυτό της ελληνικής βιομηχανίας στην Ευρώπη, υπογραμμίζει από μια ακόμη σκοπιά τη μεγάλη σημασία της διεθνούς ανταγωνιστικότητας των ελληνικών βιομηχανικών προϊόντων στις συνθήκες της διευρυνόμενης ευρωπαϊκής αγοράς. Είναι συνεπώς φανερό ότι το μέλλον της βιομηχανίας συναρτάται άμεσα με την ικανότητά της να βελτιώνει συνεχώς την ανταγωνιστικότητά της.

Ένα μεγάλο μέρος της ευθύνης αναλαμβάνουν οι ίδιες οι επιχειρήσεις, οι οποίες πρέπει να απαλλαγούν από δεσμεύσεις και νοοτροπίες του παρελθόντος. Στην ευρωπαϊκή και την παγκόσμια αγορά, θα επιτύχουν οι επιχειρήσεις εκείνες, που θα κατανοήσουν ότι **επιχειρηματικότητα σημαίνει ανάληψη πρωτοβουλιών, αποδοχή κινδύνων και υιοθέτηση καινοτομιών**.

Πολλές είναι οι ελληνικές επιχειρήσεις που έχουν κατανοήσει τις ανάγκες αυτές και έχουν ήδη προσαρμόσει ανάλογα τη στρατηγική τους: Εισάγουν με επιτυχία προηγμένη τεχνολογία στις δραστηριότητές τους. Αναζητούν και βρίσκουν νέες αγορές στις οποίες εγκαθίστανται με επιτυχία. Προωθούν τις επιχειρηματικές τους συνεργασίες. Διαφοροποιούν όχι μόνο τα προϊόντα τους αλλά και τις συνολικές τους δραστηριότητες, επεκτεινόμενες σε νέους τομείς.

Οι ανακατατάξεις στην κλαδική διάρθρωση

Μετά από αυτή τη γενική εισαγωγική τοποθέτηση, θα ήθελα να αξιοποιήσω μία έρευνα του ΣΕΒ που καλύπτει την περίοδο 1990-2002 για να ορίσω αναλυτικά τα χαρακτηριστικά επιτυχίας των ελληνικών βιομηχανικών επιχειρήσεων.

Στην περίοδο αυτή υπήρξαν ανακατατάξεις στην κλαδική διάρθρωση της ελληνικής βιομηχανίας. Σήμερα, οι πέντε μεγαλύτεροι κλάδοι της ελληνικής βιομηχανίας είναι: τα Τρόφιμα – Ποτά, τα Παράγωγα πετρελαίου & άνθρακα, τα Χημικά Προϊόντα, Βασικά Μέταλλα, τα Μη Μεταλλικά Ορυκτά. Αντιπροσωπεύουν ποσοστό 62% των συνολικών πωλήσεων. Ο μεγάλος χαμένος στη δωδεκαετία 1990-2002 είναι ο κλάδος της υφαντουργίας, ο οποίος περιορίζεται από 11% των συνολικών πωλήσεων της Μεταποίησης το 1990 σε μόλις 4% το 2002.

Τα χαρακτηριστικά των επιτυχημένων ελληνικών βιομηχανικών επιχειρήσεων

Είναι ενδιαφέρον να διακρίνουμε τα χαρακτηριστικά των επιχειρήσεων που είχαν επιτυχή πορεία σε αυτή τη δωδεκαετία αναδιάρθρωσης της ελληνικής βιομηχανίας.

Ποιες θα ορίσουμε ως επιτυχημένες επιχειρήσεις;

Θα μπορούσαν να θεωρηθούν επιτυχημένες οι επιχειρήσεις που υπήρξαν πρωταθλητές στη βελτίωση της κερδοφορίας τους. Ένας τέτοιος ορισμός θα άφηνε εκτός τις επιχειρήσεις που θυσίασαν το κέρδος για την επίτευξη μακροχρόνιας ανόδου.

Εναλλακτικά, ως επιτυχία θα μπορούσε να ορισθεί η διάκριση στις αγορές του εξωτερικού. Όμως σε ένα ανοικτό ανταγωνιστικό περιβάλλον, χωρίς οποιαδήποτε προστασία έναντι του ξένου ανταγωνισμού, η πραγματοποίηση πωλήσεων στην εσωτερική αγορά έχει σημασία ανάλογη με την πραγματοποίηση εξαγωγών.

Γι' αυτό θεωρώ ως επιτυχείς τις επιχειρήσεις που είχαν μακροχρόνια επίδοση στην αύξηση του κύκλου εργασιών.

Εξετάζονται τα εξής ερωτήματα:

- ⇒ Παίζει ρόλο ο κλάδος δραστηριότητας;
- ⇒ Πόσο αποφασιστικός παράγοντας είναι το μέγεθος της εταιρείας;
- ⇒ Ποια λειτουργικά χαρακτηριστικά διαφοροποιούν τις επιτυχείς από τις λιγότερο επιτυχείς επιχειρήσεις;

Ο ρόλος του κλάδου δραστηριότητας

Έχει υποστηριχθεί ότι η επιχείρηση, η οργάνωση και τα λειτουργικά της χαρακτηριστικά είναι σήμερα ο αποφασιστικός παράγοντας που κρίνει τη δυναμική της ανάπτυξής της.

Πράγματι στις ταχύτερα αναπτυσσόμενες κατά τη δωδεκαετία 1990-2002 υπάρχουν επιχειρήσεις από όλους τους κλάδους με εξαίρεση μόνο τον κλάδο δέρματος. Είναι όμως εντελώς αδιάφορο στοιχείο ο κλάδος; Απάντηση: Ο κλάδος δραστηριότητας, αν και δεν προσδιορίζει την επιτυχή ή ανεπιτυχή πορεία μιας επιχείρησης, διαμορφώνει μεγαλύτερες ή μικρότερες πιθανότητες μιας δυναμικής αναπτυξιακής πορείας.

Παράδειγμα,

στις ηλεκτρικές και ηλεκτρονικές συσκευές και στον κλάδο των χημικών αναλογικά περισσότερες επιχειρήσεις ανήκουν στις ταχύτερα αναπτυσσόμενες.

Ο ρόλος του μεγέθους των επιχειρήσεων

Το δεύτερο ερώτημα είναι πόσο επηρεάζει τη δυναμική ανάπτυξης μιας εταιρείας το μέγεθός της; Τα στοιχεία μας οδηγούν στο συμπέρασμα ότι μία μικρού μεγέθους επιχείρηση έχει μεγαλύτερες πιθανότητες είτε να αναπτυχθεί γρήγορα, είτε να βραδυπορεί!! Αντίθετα περισσότερες πιθανότητες ενδιάμεσης πορείας ανάπτυξης έχει μια εταιρεία μεσαίου ή μεγάλου μεγέθους.

Οι επενδύσεις

Οι ταχύτερα αναπτυσσόμενες επιχειρήσεις πραγματοποιούν σε κάθε έτος της περιόδου αυξήσεις των καθαρών παγίων με γρηγορότερους ρυθμούς από τις υπόλοιπες.

Ταχύτερα αναπτυσσόμενες επιχειρήσεις όχι μόνο αυξάνουν με ταχείς ρυθμούς τα καθαρά τους πάγια, αλλά και τα χρησιμοποιούν αποδοτικότερα από τις υπόλοιπες. Με κάθε δραχμική μονάδα παγίων οι επιχειρήσεις αυτές επιτυγχάνουν πωλήσεις 2,5 μονάδων, ενώ οι υπόλοιπες πραγματοποιούν πωλήσεις 1,0 - 1,5 μονάδων.

Η διαφοροποίηση και οι συμμετοχές

Η αυξανόμενη δικτύωση με τη μορφή των συμμετοχών είναι χαρακτηριστικό των αναπτυσσόμενων επιχειρήσεων. Η έλλειψη δικτύωσης χαρακτηρίζει τις στάσιμες επιχειρήσεις.

Η σχέση ξένων – ιδίων κεφαλαίων

Οι αναπτυσσόμενες επιχειρήσεις στηρίζονται αναλογικά περισσότερο στα ξένα κεφάλαια. Τα αντλούν περισσότερο από πιστώσεις προμηθευτών παρά από τραπεζικά δάνεια.

Η πιστωτική πολιτική και οι δαπάνες πωλήσεων

Η πιστωτική πολιτική τους είναι κατά κανόνα τολμηρότερη. Παρέχουν σχεδόν μιάμιση φορά περισσότερες πιστώσεις στους πελάτες τους. Παράλληλα, αποδίδουν μεγαλύτερη σημασία στην προώθηση των πωλήσεων, για την οποία δαπανούν

μεγαλύτερα ποσοστά των εσόδων τους, ιδίως στα αρχικά στάδια της ανάπτυξής τους.

Συμπερασματικά: η γρήγορα αναπτυσσόμενη επιχείρηση έχει τα εξής χαρακτηριστικά στη δωδεκαετία 1990-2002:

- ⇒ Βρίσκεται σε όλους τους κλάδους της βιομηχανίας, αλλά είναι περισσότερο πιθανό να την συναντήσουμε στους γρήγορα αναπτυσσόμενους κλάδους (όπως ηλεκτρικών και ηλεκτρονικών μηχανών και χημικών) ή σε κλάδους υπό αναδιάρθρωση, όπως οι εκδόσεις και εκτυπώσεις.
- ⇒ Είναι οποιοδήποτε μεγέθους, έχει όμως μεγαλύτερες πιθανότητες να είναι μικρού.
- ⇒ Πραγματοποιεί αυξημένες επενδύσεις τις οποίες αξιοποιεί αποδοτικά για την πραγματοποίηση πωλήσεων.
- ⇒ Δικτυώνεται συμμετέχοντας σε άλλες επιχειρήσεις.
- ⇒ Διαχειρίζεται ικανοποιητικά τα στοιχεία ενεργητικού και τις πιστώσεις πελατών ώστε να ελαχιστοποιεί τις ανάγκες κυκλοφορούντος κεφαλαίου παρέχοντας όμως αυξημένες πιστώσεις στους πελάτες της.
- ⇒ Χρησιμοποιεί λιγότερα τραπεζικά δάνεια για τα οποία δεν επιτυγχάνει τους καλύτερους όρους της αγοράς.
- ⇒ Ασκει ανταγωνιστική τιμολογιακή πολιτική, χωρίς όμως παραχωρήσεις τιμής για κέρδη μεριδίου αγοράς.
- ⇒ Δίνει μεγάλη σημασία στην προώθηση πωλήσεων.
- ⇒ Επιτυγχάνει ικανοποιητικό όχι όμως εντυπωσιακό λειτουργικό περιθώριο κέρδους.

Οι μελλοντικές προκλήσεις

Στην επόμενη δεκαετία ο διεθνής ανταγωνισμός θα είναι πιθανώς εντονότερος σε σχέση με το παρελθόν. Ο ανταγωνισμός αυτός θα προέρχεται τόσο από χώρες χαμηλού κόστους, όσο και από χώρες υψηλής παραγωγικότητας και καινοτομίας. Αντίστοιχα, η ελληνική βιομηχανία χρειάζεται να πραγματοποιεί κέρδη ανταγωνιστικότητας που στηρίζονται και στη μείωση του κόστους και στην καινοτομία και ποιότητα της παραγωγής.

Σε αυτές τις συνθήκες συνεχή οριακά κέρδη ανταγωνιστικότητας είναι ίδιας σπουδαιότητας με την αξιοποίηση ευκαιριακών ανοιγμάτων επιχειρηματικής δράσης. Σε πολλές περιπτώσεις, η απόσταση μεταξύ επιτυχίας και αποτυχίας θα κριθεί από οριακούς παράγοντες. Γι' αυτό και οριακά κέρδη ή απώλειες μπορεί να έχουν μεγάλη σημασία.

Για να αναπτυχθεί στην επόμενη δεκαετία η ελληνική βιομηχανία χρειάζεται να επιτυγχάνει μια ευαίσθητη ισορροπία μεταξύ εξασφάλισης μεριδίων στην εθνική και στις διεθνείς αγορές, νέων επενδύσεων, βέλτιστης παραγωγικής αξιοποίησης των χρησιμοποιούμενων κεφαλαίων, ανάπτυξης ανθρώπινου δυναμικού και συνθηκών ανταγωνιστικού κόστους λειτουργίας, ώστε να εξασφαλίζεται ελκυστικότητα για την άντληση νέων κεφαλαίων, ιδίως από το εξωτερικό.

Σημασία του επιχειρηματικού περιβάλλοντος

Οι ελληνικές επιχειρήσεις θα συνεχίσουν να προσπαθούν. Δεν μπορούν όμως να υπερβούν ορισμένα όρια που θέτει το περιβάλλον μέσα στο οποίο λειτουργούν. Δεν υπάρχει βέβαια αμφιβολία ότι τα τελευταία χρόνια έχουν γίνει σημαντικές αλλαγές στο περιβάλλον αυτό. Όμως πολλά προβλήματα παραμένουν και εξακολουθούν να δρουν ως τροχοπέδη στη βελτίωση της ανταγωνιστικότητας.

Γι' αυτό, εκτός από τις προσπάθειες των επιχειρήσεων, είναι αναγκαίες και οι προσπάθειες της κυβερνητικής πολιτικής που πρέπει να επικεντρωθούν τώρα στην πραγματοποίηση των αλλαγών που θα άρουν τα εμπόδια και θα επιτρέψουν τον ταχύτερο εκσυγχρονισμό του οικονομικού περιβάλλοντος. Οι στόχοι είναι γνωστοί: Μεταρρύθμιση του φορολογικού συστήματος. Εκσυγχρονισμός της Δημόσιας Διοίκησης και κατάργηση της πολυνομίας. Άνοιγμα των κλειστών αγορών και διασφάλιση του ανταγωνισμού. Ταχύτητα στην απόδοση της δικαιοσύνης και εδραίωση εμπιστοσύνης στις διοικητικές αποφάσεις και άδειες.

Εκσυγχρονισμός του εκπαιδευτικού συστήματος με προσαρμογή της παιδείας και της επαγγελματικής κατάρτισης στις απαιτήσεις της κοινωνίας, της γνώσης, της τεχνολογίας και της παγκοσμιοποιημένης οικονομίας. Εμπέδωση της φερεγγυότητας, του Κράτους στις συναλλαγές του με τις επιχειρήσεις, τους οργανισμούς κοινής ωφέλειας και τους πολίτες.

Σ' αυτά συμφωνούμε όλοι. Το ζήτημα τώρα είναι να δράσουμε γρήγορα και αποφασιστικά για να προωθήσουμε αυτές τις αλλαγές.

**Να επιτρέψουμε την ανάδειξη ηγετικών επιχειρήσεων
σε όλους τους τομείς και κλάδους δραστηριότητας!**

**Να απελευθερώσουμε επιτέλους το δυναμικό των
Ελληνικών επιχειρήσεων!**